

Odrowąż-Pieniążek, Janusz

XI Doroczna Konferencja Międzynarodowego Komitetu Muzeów Literackich (ICLM) ICOM w Muzeum Hansa Christiana Andersena w Odense oraz Muzeum Strindberga w Sztokholmie

Muzealnictwo 34, 90-91

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

muzeów przeprowadzono skuteczne gazowanie fosforowodorem (preparaty „Phostoxin” i „Quic-kphos”, 3—6 tabletek (fosforek glinu na 1 m³ przez 5 dób). Z uwagi na silną toksyczność fumigantów gazowanie budynków w zabudowie zwartej jest zabronione. Dezynsekcję pomieszczeń przeprowadzają wyspecjalizowane ekipy Przedsiębiorstwa Zwalczania Szkodników Żywności,

lub upoważnionych firm prywatnych. Oczywiście konieczne jest zachowanie wszelkich środków ostrożności i opróżnienie pomieszczeń z eksponatów.

Z uwagi, iż artykuł ten podaje tylko ogólny zarys metod zwalczania szkodników w muzeach, autor uprzejmie prosi pracowników muzeów o skierowanie wszelkich uwag i wniosków.

Witold Karnkowski

L'apparition massive d'*attagenus pellio* dans le musée et les indications générales de combattre ces insectes nocifs des tissus dans les musées

Attagenus pellio comme *Anthrenus verbasci* et *dermestes lardarius* forment la famille des *Dermastidae* qui comprend les scarabées se nourrissant des produits d'origine animale — des tissus en laine, cuirs, poissons etc. *Attagenus pellio* est un scarabée noir, de longueur 3,0—5,5 mm, de la forme ovale. Son corps est couvert d'un poil noir. Les larves d'*attagenus pellio* pâturent/dans les musées sur les tissus et les pelisses font les endommagement en rongant des trous à la forme irrégulière et aux bords aigus. Dans les fourrures ils „rasent” — ils rongent le poil en le faisant tomber en bottes et ils laissent les petits trous. Dans les cuirs — ils les mordent et les percent. Pour prévenir une apparition massive d'*attagenus pellio* dans les musées il faut observer constamment les objets et les salles et détruire immédiatement les insectes trouvés. Il

est nécessaire de nettoyer et d'épousseter régulièrement les tissus, fourrures, tapis et objets en cuir. Il faut faire attention à ce que les salles et les magasins ne soient pas trop chaudes ni humides. Dans les pièces, armoires, caisses, et vitrines où se trouvent ces objets il faut placer des produits basés sur chlorobenzène et dichlofos agissant par leurs vapeurs. La fumigation dans les chambres de désinsectisation sous la pression atmosphérique ou sous le vide est une méthode très efficace. L'auteur de l'article en donnant des indications très générales sur les moyens de combattre les insectes nuisibles dans le musée (les produits chimiques accessibles en Pologne et les moyens de les utiliser) demande en même temps aux employés des musées de lui transmettre leurs expériences sur ce sujet.

XI Doroczna Konferencja Międzynarodowego Komitetu Muzeów Literackich (ICLM) ICOM w Muzeum Hansa Christiana Andersena w Odense oraz Muzeum Strindberga w Sztokholmie

Duńscy i szwedzcy organizatorzy XI Konferencji ICLM-ICOM (28 sierpnia — 5 września 1988) zaplanowali odbycie jej w dwóch krajach, aby po drodze obejrzeć muzea literackie Danii i Szwecji. Wzięło w niej udział 20 przedstawicieli 13 krajów: Danii, Finlandii, Indii, Japonii, Norwegii, NRD, Polski, RFN, Szwecji, USA, Węgier, Wielkiej Brytanii, ZSRR.

W Odense obrady odbywały się w sali dawnego klasztoru Adelige Jomfrukloster oraz — w Sztokholmie — w sali Muzeum Augusta Strindberga. W pierwszym dniu obrad przedstawiono referaty na temat związku tekstu z obrazem w muzeach literackich, konkretnie zaś

przedstawiciele poszczególnych muzeów relacjonowali, jak ten problem wygląda w ich doświadczeniu wystawienniczym.

Głos zabrali: Niels Oxenvad (Muzeum H.Ch. Andersena w Odense), Petra Maisak (Muzeum Goethego we Frankfurcie nad Menem), Joseph Kruse (Instytut H. Heinego w Düsseldorfie), Michael C. Jaye (autor ekspozycji „W. Wordsworth i wiek angielskiego Romantyzmu” w New York Public Library), Anton Korteweg (Muzeum Literatury Holenderskiej w Hadze), Natalia Szałałowa (Muzeum Literatury Rosyjskiej w Moskwie), Dieter Eckardt (Muzeum Goethego w Weimarze), Csilla Csorba (Muzeum Petöfiiego w Bu-

dapeszcie), Samar Bhowmik (Muzeum Rabindranatha Tagore w Kalkucie) oraz niżej podpisany. W zasadzie cały pierwszy dzień poświęcony był referatom i dyskusji. Późnym popołudniem zwiedziliśmy interesujący skansen Den Fynske Landsby.

Drugi dzień pobytu w Danii 30 VIII poświęcony był zwiedzaniu muzeów: H.Ch. Andersena w domu pisarza (dość tradycyjna ekspozycja biograficzna, w drugiej części wystawy pokazana jest recepcja Andersena w świecie oraz przekłady na języki obce), i kompozytora Carla Nielsena w pomieszczeniach przy nowoczesnej Sali Koncertowej jego imienia. Po śniadaniu w sali ratusza wydanym przez zastępcę burmistrza E. Witveda pojechaliśmy autokarem na wycieczkę muzealną zatrzymując się po drodze w małym muzeum urządzonym w domu rodzinnym Carla Nielsena w Nr. Lyndelse, oglądając rewaloryzowany obecnie barokowy zamek w Brahetrolleborgu należący do rodziny Reventlow, która ufundowała swego czasu stypendium Fryderykowi Schillerowi. Następnie w miejscowości nadmorskiej Skovsbostrand oglądaliśmy domek, w którym Bertold Brecht mieszkał w latach 1933—1939 i gdzie napisał *Kaukaskie Kredowe Koło* i *Matkę Courage* oraz w miejscowości Thurö dom duńskiej pisarki Karin Michaelis zaprzyjaźnionej z Brechtem. W barokowym pałacu w Glorup, ze zbiorami sztuki klasy Nieborowa przyjęła nas właścicielka, hrabina Alice von Moltke-Huitfeldt oprowadzając po zabytkowych wnętrzach swojej letniej rezydencji. Wieczór zakończyliśmy kolacją w letnim nadmorskim domku duńskiego współorganizatora kongresu — dyrektora Nielsa Oxenvada w Langö.

31 sierpnia rano wyjechaliśmy autokarem do Kopenhagi, gdzie zwiedziliśmy przede wszystkim muzeum literackie Bakkehusmuseet związane z salonem literackim i naukowym, jaki w latach 1800—1830 prowadziła tu rodzina Rhabek — zbierali się tu przedstawiciele „złotego wieku” literatury duńskiej. Ów dom-muzeum związany jest również z drugim — po Andersenie — wybitnym przedstawicielem literatury duńskiej tego okresu, poetą Adamem Oehlenschlägerem, po którym tu zebrano pamiątki. Po krótkim zwiedzeniu Kopenhagi w Rungsteldlund obejrzeliliśmy dom autorki *Pożegnania z Afryką* pisarki duńskiej Karen Blixen, gdzie w przyszłości ma powstać muzeum. [muzeum to już powstało i uczestnicy posiedzenia Prezydium i Komitetu Doradczego ICLM—I COM, które odbyło się w dniach 22—24 lutego 1991 r.

w Muzeum Thorldwalsena w Kopenhadze obejrżeli jego interesujące wnętrza pełne pamiątek z Afryki] Zwiedziliśmy też muzeum sztuki współczesnej Louisiana Art Gallery ze znakomitymi kolekcjami dzieł m.in. Caldera, Dobuffeta, Matty i artystów duńskich.

Po przekroczeniu granicy szwedzkiej w Hälsingborg późnym wieczorem dojechaliśmy do miasta Vadstena, gdzie w domu drugiego współorganizatora konferencji, prof. Görana Söderströma, dyrektora Muzeum Strindberga, przyjęci zostaliśmy przez władze tego miasta.

Następnego dnia obejrzeliliśmy interesujący klasztor Św. Brygidy w Vadstena, muzeum literackie poświęcone feministycznej pisarce szwedzkiej Ellen Key (1841—1926), osiemnastowieczne uzdrowisko Medevi oraz dom-muzeum poświęcone laureatowi Nobla z 1916 r., pisarzowi szwedzkiemu, Vernerowi von Heidenstamowi (1859—1940) w Övralid nad jeziorem Vastern. Wieczorem dojechaliśmy do Sztokholmu.

2 września w Muzeum Strindberga odbyło się całodzienne posiedzenie ICLM, w przerwie w Ratuszu śniadanie dla uczestników Konferencji wydał Przewodniczący Rady Miejskiej.

Sprawozdanie przedstawił Prezes ICLM, Ernő Taxner (Muzeum Petöfiiego w Budapeszcie). W ICLM jest obecnie 46 członków, jednak zaledwie połowa bierze udział w zgromadzeniach. Należy więc zaktywizować biernych członków ICLM. E. Taxner zajął się następnie zagadnieniem przyszłorocznych wyborów władz ICLM. Wysunięto kandydatury do przyszłego Prezydium, a także do Komitetu Doradczego, do którego weszliby członkowie obecnego Prezydium (3 osoby).

Samar Bhowmik, dyrektor Muzeum Rabindranatha Tagore w Kalkucie przeczytał sprawozdanie o działalności azjatyckich muzeów literackich i biograficznych domów-muzeów w tym regionie świata, których liczba sięga 700 i przedstawił problemy tych muzeów.

Zwiedziliśmy także Muzeum Strindberga, część zawierającą ekspozycję stałą (dom-muzeum) i nową ekspozycję zorganizowaną w kilku salach. Po jej zwiedzeniu nastąpiła dyskusja z udziałem twórców wystawy — scenarzystki i plastyka. Zakończeniem konferencji było przedstawienie operowe Intimate Theatre oparte na motywach sztuk Augusta Strindberga zaprezentowane w sali Konferencyjnej Muzeum Strindberga.

Oprac. Janusz Odrowąż-Pieniążek